

SOK-YHTYMÄ

Osavuositiedustus 1.1.–30.6.2013

TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITYS

Suomen talous on yhä taantumassa. Kokonaistuotanto, joka kääntyi laskuun vuonna 2012, on edelleen supistunut. Tilastokeskuksen mukaan kuluvan vuoden ensimmäisen neljänneksen kokonaistuotanto oli 2,1 prosenttia pienempi kuin vastaavana ajankohtana vuotta aiemmin.

Viime vuosina kotitaloudet ovat kannatelleet taloutta, mutta nyt on tapahtunut käänne. Heikentynyt työllisyys on vähentänyt tuloja ja kulutusta, ja samaan suuntaan on vaikuttanut kiristynyt verotus. Kotitalouksien ostovoima on heikentynyt ja kuluttajien kokemus epävarmuus on kasvanut kevään 2013 kuluessa. Vähittäiskaupan myynnin volyymi 1–6/2013 aleni Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 0,5 prosentilla vuodentakaiseen vastaavaan ajanjaksoon verraten.

S-ryhmän kehitys 1.1.–30.6.2013

S-ryhmän muodostavat osuuskaupat ja SOK tytäryhtiöineen. S-ryhmän veroton vähittäismyynni tammi–kesäkuussa oli 5 526 miljoonaa euroa, jossa on kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 1,4 prosenttia (maatalouskaupan vertailuluvusta on tammikuussa 2013 tapahtuneen Hankkija-Maatalous Oy:n myynnin johdosta poistettu Hankkija-Maatalous-konsernin osuus).

S-ryhmän veroton vähittäismyynni liiketoiminta-alueittain	Milj. €	+/- % ed.v.
S-marketit	1 595	2,1
Prismat ¹⁾	1 608	5,1
Salet ja Alepat	449	6,9
Muu marketkauppa	128	3,6
Market-kauppa yhteensä ¹⁾	3 780	3,9
Liikennemymälä- ja polttonestekauppa	886	-0,3
Tavaratalo- ja erikoisliiketoiminta	153	-6,0
Matkailu- ja ravitsemiskauppa ¹⁾	379	-2,3
Auto- ja autotarvikekauppa	236	-17,5
Maatalouskauppa ²⁾	87	5,0
Muut	6	11,6
S-ryhmä yhteensä ¹⁾	5 526	1,4

¹⁾ Sisältää lähialueiden vähittäismyynnin

²⁾ Hankkija-Maatalous-konsernin osuus on poistettu maatalouskaupan vertailuluvusta.

S-ryhmässä oli kesäkuun lopussa 1 648 toimipaikkaa, kun niitä oli 1 685 edellisen vuoden vastaavana ajankohtana.

Alueosuuksien lukumäärä 30.6.2013 oli 20 ja paikallisosuuskauppojen kahdeksan.

S-ryhmän yritysten bonusmyynni oli ensimmäisellä vuosipuoliskolla 4 642 miljoonaa euroa, jossa kasvua edelliseen vuoteen oli 1,3 prosenttia. Bonusmyynnin osuus koko S-ryhmän myynnistä oli 71,1 prosenttia (ed.v. 66,9 %). Asiakasomistajille maksettiin Bonusta 185,5 miljoonaa euroa, jossa kasvua edelliseen vuoteen oli 3,0 miljoonaa euroa (+1,6 %). Bonusjärjestelmään kuuluviin osuuskauppoihin liittyi tammi–kesäkuussa 37 234 uutta jäsentä ja niiden kokonaisjäsenmäärä oli kesäkuun lopussa 2 064 990.

TALOUDELLINEN KEHITYS

SOK:n toiminta

SOK on SOK-yhtymän emoyhteisö. SOK:n tehtävänä on sääntöjensä mukaan S-ryhmän keskusliikkeenä edistää ja kehittää osuuskauppojen ja muiden S-ryhmään kuuluvien yhteisöjen toimintaa, ohjata ja valvoa ryhmän kokonaisvoimavarojen tehokasta käyttöä sekä valvoa S-ryhmän ja sen eri osien toimintaa ja etuja.

SOK vastaa S-ryhmän strategisesta ohjauksesta. Sen tehtävät muodostuvat ketjuohjauks-, asiakasomistaja- ja markkinointipalvelujen sekä muiden ryhmä- ja konsernipalvelujen tuottamisesta S-ryhmän yrityksille sekä näihin palveluihin ja muuhun S-ryhmän toimintaan liittyvästä kehittämistoiminnasta. S-ryhmän liiketoiminnan kannalta keskeisiä palveluita ovat lisäksi hankintapalvelut, vuokrauspalvelut ja teollisuuden suoraan ketjuyksiköille toimittamien tavaroiden valikoima- ja laskutuspalvelut.

Valtakunnallisten ja alueellisten tytäryhtiöidensä kautta SOK monipuolistaa asiakasomistajille suunnattua palvelutarjontaa S-ryhmässä. Lisäksi SOK harjoittaa tytäryhtiöidensä kautta market- sekä matkailu- ja ravitsemiskauppaa Baltian alueella ja Pietarissa.

SOK-yhtymän taloudellinen kehitys 1.1.–30.6.2013

SOK-yhtymän jatkuvien toimintojen liikevaihto 1.1.–30.6.2013 oli 4 176 miljoonaa euroa, jossa oli vähennystä 20,1 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevaihdon vähennys, 1 048 miljoonaa euroa, aiheutui North European Oil Trade Oy:n omistuksessa joulukuussa 2012 tapahtuneesta muutoksesta, jonka seurauksena North European Oil Trade Oy on käsitelty yhteisyrityksenä eikä tytäryrityksenä. Vertailukelpoinen SOK-yhtymän jatkuvien toimintojen liikevaihto 1.1.–30.6.2013 ilman North European Oil Trade Oy:n lukuja kasvoi hieman edellisvuoden vastaavasta ajanjaksosta. SOK-yhtymän jatkuvien toimintojen liiketappio oli 12,4 miljoonaa euroa (+18,1 milj. €). Ulkomaisen liiketoiminnan osuus liikevaihdosta oli 6,5 prosenttia eli 272 miljoonaa euroa.

SOK-yhtymän kauden tulos oli 14,8 miljoonaa euroa, kun se edellisvuonna oli 5,0 miljoonaa euroa. Tuloksen paraneminen aiheutui edellisvuotta suuremmista osakkeiden myyntivoitoista.

Yhtymän sijoitetun pääoman tuotto, joka sisältää rahoitus- ja hankintatoimintaan liittyvät osuuskauppoja palvelevat keskusliiketoiminnat, oli 2,5 prosenttia (-0,1 % 31.12.2012).

SOK-yhtymän operatiivinen liikevaihto ja liiketulos liiketoiminta-alueittain (segmenteittäin)

SOK-yhtymän operatiivinen liikevaihto ja liiketulos on jaettu operatiivisen seurannan mukaisiin kauppatoiminnan liiketoiminta-alueisiin. Lisäksi operatiivisesti seurataan pankkitoiminnan liiketulosta. Hankinta- ja palvelutoiminnan liiketoiminta-alueet yhdistettiin vuonna 2012 yhdeksi liiketoiminta-alueeksi.

	Liike- vaihto M€	+/- % ed. v.	Liike- tulos M€	Muutos M€
Marketkauppa	248	+29,7	-16,2	-8,2
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	122	-0,5	-1,1	-2,9
Auto- ja autotarvikekauppa (lopetettava toiminto) ¹⁾	79	-19,2	-8,8	+2,2
Hankinta- ja palvelutoiminta	3 805	-22,2	-2,5	-13,6
Kauppatoiminnan sisäiset eliminoinnit ja muut	0		-1,0	
Kauppatoiminta yhteensä ²⁾	4 254	-26,1	-29,7	-28,5
Pankkitoiminnan tulos			7,3	+5,6
SOK-yhtymä yhteensä ³⁾	4 254	-26,1	-22,4	-22,9

¹⁾ Auto- ja autotarvikekauppa on esitetty osavuositarkastuksessa IFRS 5:n vaatimusten mukaisesti lopetettavana toimintona, vaikka lopullista päätöstä auto- ja autotarvikekaupan lopettamisesta ei ole tehty.

²⁾ Vertailuluvuissa on mukana Hankkija-Maatalous-konsernin ja North European Oil Trade Oy:n liikevaihto ja liiketulos.

³⁾ SOK-yhtymän operatiivinen liiketulos (FAS) oli -22,4 miljoonaa euroa. Ero jatkuvien toimintojen tulokseen ennen veroja (IFRS) aiheutuu pääosin Hankkija-Maatalous Oy:n osakkeiden myyntivoitosta sekä muista operatiiviseen liiketulokseen kuulumattomista eristä.

Rahoitus

SOK-yhtymän maksuvalmius pysyi hyvänä koko alkuvuoden. Likvidit kasvavarat ja rahamarkkinasijoitukset olivat kesäkuun lopussa 117,7 miljoonaa euroa (177,6 milj. € 31.12.2012). Lisäksi konsernilla oli käyttämättöminä sitovia luottolimiittejä 220,0 miljoonaa euroa (270,0 milj. € 31.12.2012), jotka olivat kaikki pitkäaikaisia.

SOK-yhtymän korolliset nettovelat olivat kesäkuun lopussa 87,2 miljoonaa euroa (247,4 milj. € 31.12.2012). Gearing-tunnusluku oli 14,3 prosenttia (41,7 % 31.12.2012) ja SOK-yhtymän omavaraisuus oli 34,6 prosenttia (29,3 % 31.12.2012). Nettovelkojen pienentyminen ja gearing-tunnusluvun parantuminen johtuvat muun muassa Hankkija-Maatalous Oy:n myynnistä.

Kesäkuussa 2013 päivitettiin SOK-yhtymän Talous- ja rahoituspolitiikan riskienhallintaosiota vastaamaan paremmin konsernin nykyisiä tarpeita. Likviditeettitilanteen vaihtelut ovat pienentyneet, minkä johdosta likviditeettiriskin hallintakeinona käytetyn kassareservin tavoitetta pienennettiin sadasta miljoonasta eurosta 80 miljoonaan euroon. Lisäksi päätettiin vähentää valuuttasuojauksia ulkomaisten tytäryhtiöiden rahoitukseen liittyvän translaatoriskin osalta.

Investoinnit ja realisoinnit

SOK-yhtymän pysyvien vastaavien hankinnat eli investoinnit käyttöomaisuuteen olivat vuoden ensimmäisellä puoliskolla 69,4 miljoonaa euroa (42,7 milj. €). Kotimaassa investoitiin tietojärjestelmiin, hankintatoimintaan sekä matkailu- ja ravitsemiskauppaan. Lähialueilla Baltiassa ja Pietarissa investoitiin marketkauppaan.

Pysyvien vastaavien myynnit katsauskaudella olivat 87,5 miljoonaa euroa (30,6 milj. €). Realisoinnit koostuivat pääosin Hankkija-Maatalous Oy:n osakkeiden myynnistä tanskalaiselle DLA Internationalille sekä kalustomyynneistä konsernin ulkopuoliselle rahoitusyhtiölle.

Henkilöstö

SOK-yhtymän kokoaikaiseksi muutettu keskimääräinen henkilömäärä oli katsauskauden 1.1.–30.6.2013 aikana 9 414 henkeä (1–6/2012: 9 431; 1–6/2011: 8 554).

Kesäkuun lopussa SOK-yhtymän henkilömäärä oli 10 026, josta SOK:n henkilöstöä oli 1 703 (17,0 %) ja tytäryhtiöiden 8 323 (83,0 %) henkeä. Ulkomailla yhtymän henkilöstöstä työskenteli katsauskauden lopussa 3 823 (38,1 %) henkeä.

Edellisen vuoden loppuun verrattuna SOK-yhtymän henkilömäärä väheni 604:lla (5,7 %). Edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna henkilömäärä väheni 981 hengellä (8,9 %).

SOK-yhtymän henkilömäärän vähentymisen katsantokaudella aiheutti Hankkija-Maatalous Oy:n myyminen. Toisaalta palvelukseen tulleet kesätyöntekijät sekä lähialueiden marketkaupan kasvu osaltaan lisäsivät henkilömäärää katsantokauden aikana.

LIIKETOIMINTA-ALUEIDEN KEHITYS

Marketkauppa

Marketkauppa sisältää sekä Baltiassa että Pietarissa harjoitettavan marketkaupan. Marketkaupan liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 29,7 prosenttia. Kasvuun vaikutti osaltaan uusperustanta Pietarissa, Tartossa, Riiassa ja Kaunasissa, mutta myös vanhojen yksiköiden liikevaihto on kasvanut myönteisesti. Investoinnit ulkomaiden liiketoiminnoissa jatkuvat, kun Pietarissa avataan uusia yksiköitä tämän vuoden aikana. Runsaan uusperustannan vuoksi marketkaupan liiketulos oli viimevuotista heikompi.

Marketkaupan investoinnit olivat 43,5 miljoonaa euroa. Näistä 9,9 miljoonaa euroa oli kalustoinvestointeja ja 33,6 miljoonaa euroa investointeja marketkaupan kiinteistöihin Venäjällä.

Matkailu- ja ravitsemiskauppa

SOK-yhtymässä matkailu- ja ravitsemiskauppa alkuvuonna 2013 harjoittivat Suomessa toimiva Sokotel Oy, Virossa toimiva AS Sokotel sekä Venäjällä toimiva OOO Sokotel.

Sokotel Oy:n liikevaihto laski edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta 1,5 prosenttia. Liikevaihdon pienentyminen aiheutuu matkailu- ja ravintolakaupan yleisesti huonontuneesta markkinatilanteesta. Matkailu- ja ravitsemistoimialan päivittämät ennusteet vuodelle 2013 ovat kokonaisuudessaan negatiiviset, sillä alan palveluiden kysynnän odotetaan loppuvuonna laskevan viime vuodesta niin majoitus- kuin ravitsemiskaupan osalta. Sokotel Oy:n liiketulos heikkeni selvästi edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta. Yhtiön liikutuksen laskun pääsyy on viime vuodesta laskenut liikevaihdon taso.

Tallinnassa hotellitoimintaa harjoittavan AS Sokotelin liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 1,7 prosenttia. AS Sokotelin liiketulos oli edellisen vuoden tasolla.

Hotellitoimintaa Pietarissa harjoittavan OOO Sokotelin liikevaihto kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 5,0 prosenttia. OOO Sokotelin liiketulos oli viime vuotta selvästi parempi. Tulosparrannus johtuu liikevaihdon kasvusta sekä tehokkuuden parantumisesta.

Matkailu- ja ravitsemiskaupan investoinnit alkuvuonna 2013 olivat yhteensä 4,1 miljoonaa euroa. Näistä Suomeen investoitiin noin 2,8 miljoonaa euroa, Venäjälle 0,1 miljoonaa ja Viroon 1,2 miljoonaa euroa.

Auto- ja autotarvikekauppa (lopetettava toiminto)

SOK Autokauppa Oy:n auto- ja autotarvikekaupan liikevaihto laski edellisvuodesta 19,2 prosenttia. Edustettujen merkkien Ford, Hyundai, Renault, Dacia, Suzuki ja Isuzu yhteenlaskettu markkinaosuus henkilöautoissa on noin 13 prosenttia kokonaismarkkinasta. Auto- ja autotarvikekaupan ensimmäisen vuosipuoliskon liiketulos oli edellistä vuotta parempi mutta tappiollinen. Positiiviseen tuloskehitykseen ovat vaikuttaneet suhteellisen myyntikateprosentin kasvu sekä kustannusten karsiminen.

SOK Autokauppa Oy myi heinäkuussa kuusi autoliikettä Veljekset Laakkonen Oy:lle. Auto- ja autotarvikekaupan liiketoimintajärjestelyjä on selostettu jäljempänä kohdassa ”Konsernirakenteen muutokset”.

Auto- ja autotarvikekaupan osalta ei alkuvuonna ollut merkittäviä investointeja.

Hankinta- ja palvelutoiminta

Hankinta- ja palvelutoiminta koostuu SOK:n hankintatoiminnan ja Inex Partners Oy:n tuottamista päivittäis- ja käyttötavaroiden hankinta- ja logistiikkapalveluista, Meira Nova Oy:n hotelli-, ravintola- ja catering-alan hankinta- ja logistiikkapalveluista sekä SOK-yhtymän pääosin S-ryhmän yksiköille tuottamista muista palveluista. S-ryhmän yksiköille tuottamista muista palveluista syntyvä liikevaihto koostuu muun muassa ketjumaksuista, hallintopalvelutuotoista sekä kiinteistöpalvelu- ja vuokratuotoista.

Inex Partners Oy:n tammi–kesäkuun liikevaihto oli 1 798 miljoonaa euroa. Edellisen vuoden toteumaan verrattuna 717 miljoonaa euroa hankintavolyymien laskutuksesta on siirtynyt SOK:n laskutukseen. Vertailukelpoinen päivittäistavaramyynti oli seitsemän prosenttia viime vuoden vastaavaa ajanjaksoa suurempi. Käyttötavaramyynti toteutui kuusi prosenttia edellisvuotta heikompana. Käyttötavaratoimitukset kaikille ketjuille olivat edellisen vuoden tasoa alhaisemmat. Inex Partners Oy:n liiketulos oli alkuvuoden osalta edellisvuotta heikompi. Muutos johtuu volyymin vähentymisestä ja kasvuvauhdin hiipumisesta sekä uuden KT-logistiikkakeskuksen käyttöönottoon liittyvistä kuluista.

Meira Nova Oy:n liikevaihto oli 183 miljoonaa euroa, mikä oli 0,6 prosenttia edellistä vuotta suurempi. Asiakasryhmistä jul-

kisen sektorin myynti on kehittynyt alkuvuonna positiivisesti. S-ryhmän osuus kokonaisyhteistyöstä oli 46,9 prosenttia. Meira Nova Oy:n liikevaihto oli hieman edellisvuotta pienempi.

Hankinta- ja palvelutoiminnan alkuvuoden 2013 investoinnit olivat yhteensä 21,8 miljoonaa euroa. Investoinneista 5,9 miljoonaa euroa olivat logistiikan kalusto- ja järjestelmähankintoja ja 15,8 miljoonaa euroa palvelutoiminnan investointeja, jotka koostuivat pääosin osakesijoituksista ja tietojärjestelmähankinnoista.

Osakkuus- ja yhteisyritysten kehitys

SOK-yhtymän liiketoimintaa harjoittavista osakkuus- ja yhteisyrityksistä merkittävimmät ovat S-ryhmään kuuluva pankkitoimintaa harjoittava S-Pankki Oy sekä polttonesteiden hankintaa harjoittava North European Oil Trade Oy.

S-Pankki tarjoaa osuuskauppojen asiakasomistajille pankkipalveluita päivittäisasiointiin ja sen tuotevalikoima koostuu käyttö- ja säästötilleistä, maksukorteista, kulutusluotoista ja verkkopankista.

Osuuskauppojen asiakasomistajien kiinnostus S-Etukortti Visan ympärille rakentuvia S-Pankin palveluita kohtaan jatkui alkuvuonna 2013. Pankin asiakasmäärä jatkoi kasvuaan ja kesäkuun lopussa sillä oli yli 2,6 miljoonaa asiakasta. Asiakasmäärä kasvoi ensimmäisen vuosipuoliskon aikana yli 50 000 asiakkaalla.

Kesäkuun loppuun mennessä S-Pankki oli myöntänyt lähes 1,3 miljoonaa S-Etukortti Visa -korttia. Kasvu edellisen vuoden lopusta oli lähes 120 000 korttia. Kesäkuun lopussa jo yli 1,2 miljoonaa S-Pankin asiakasta oli ottanut käyttöönsä pankkitunnukset sähköistä asiointia varten.

S-Pankin tilivalikoimaan kuuluu käyttötilien lisäksi tuotto-, määräaikais- ja sijoitustilejä. Yksityisasiakkailla oli kesäkuun lopussa 2 277 miljoonaa euroa talletuksia S-Pankissa. Yritystalletukset mukaan luettuna S-Pankissa oli kesäkuun lopussa yhteensä 2 357 miljoonaa euroa talletuksia.

Toukokuun lopulla S-Pankki teki esisopimuksen FIM Oyj:n osake-enemmistön ostamisesta. Kaksivaiheisen kaupan ensimmäinen osa toteutui 1.8.2013, jolloin S-Pankki osti enemmistön FIM Oyj:n osakekannasta. Loput osakekannasta S-Pankki ostaa yhteisesti sovittujen ehtojen puitteissa vuoden 2016 alkupuolella. Kaupan myötä S-Pankin tuotevalikoima laajenee rahastosäästämiseen ja varainhoitoon.

Toukokuun viimeisenä päivänä S-ryhmä ja LähiTapiola-ryhmä allekirjoittivat sopimuksen S-Pankin ja LähiTapiola Pankin yhdistymisestä 1.1.2014 alkaen uudeksi S-Pankiksi. Lopullinen päätös sulautumisesta tehdään molempien yhtiöiden yhtiökokouksissa 31.10.2013 mennessä. S-ryhmä omistaa uudesta pankista 75 prosenttia ja LähiTapiola-ryhmä 25 prosenttia. Pankkien yhdistyminen uudeksi S-Pankiksi edellyttää uuden pankkitoimiluvan hakemista.

Sovittu pankkien fuusio ja sen taustalla oleva omistajayhteisöjen tiivistyvä yhteistyö on uraauurtava askel kaupan, pankin ja vakuutusalan yhteistyössä. Pankkien fuusion myötä tarjonta osuuskauppojen asiakasomistajille laajenee vakuudelliseen luotonantoon. Vastaavasti LähiTapiolan asiakkaat saavat mahdollisuuden monipuolisempaan pankkiasiointiin merkittävästi laajemmassa palveluverkostossa.

Tulosnäkökulmasta alkuvuosi sujui S-Pankilta hyvin. S-Pankki-konsernin tulos oli kesäkuun lopussa 14,5 miljoonaa euroa, josta SOK-yhtymän tulokseen on yhdistelty 50 prosenttia eli 7,3 miljoonaa euroa (1,6 milj. €). S-Pankki on myös erittäin vakavarainen pankki. Kesäkuun lopussa S-Pankin vakavaraisuusaste oli 19 prosenttia.

Polttonesteiden hankintayhtiö North European Oil Trade Oy:n liikevaihto oli 2 063 miljoonaa euroa kasvaen edellisvuodesta 15,4 prosenttia. Kasvu johtui liiketoiminnan kasvusta. North European Oil Trade Oy:n liikevaihto parani viime vuoteen verrattuna ollen 1,1 miljoonaa euroa. SOK:n omistusosuus yhtiöstä on noin 50 prosenttia. Osakassopimuksen perustuvan yhteisen määräysvalan johdosta yhtiö käsitellään yhteisyrityksenä.

S-Pankin ja North European Oil Trade Oy:n lisäksi muita merkittäviä SOK-yhtymän osakkuus- ja yhteisyrityksiä ovat pakasteiden hankinta- ja logistiikkapalveluja tuottava SOK:n tytäryhtiön Inex Partners Oy:n osakkuusyhtiö Finnfrosto Oy, Raisiossa sijaitseva Kauppakeskus Mylly Oy sekä yhteispuhjoismainen hankintayhteistyö Coop Trading A/S.

Kaikkien osakkuus- ja yhteisyritysten yhteenlaskettu tulosvaihtelu SOK-yhtymälle oli 8,4 miljoonaa euroa (3,1 milj. €).

KONSERNIRAKENTEEN MUUTOKSET

Katsauskauden muutokset

Yrityshankinnat, -perustamiset ja -järjestelyt

SOK Real Estate Int. Oy osti tammikuussa 60 prosenttia OOO Itis ja OOO Itis 3:n osakekannasta, jotka aikaisemmin olivat osakkuusyhtiöitä 25 prosentin omistusosuudella. Maaliskuussa SOK Real Estate Int. Oy osti loppuosan OOO Itis 3:n osakekannasta sekä aiemman 85 prosentin omistusosuuden lisäksi loput 15 prosenttia OOO Itis 2:n osakkeista. Yhtiöt hallinnoivat Pietarin seudulla olevissa kauppakeskuksissa liiketiloja, joissa toimivat Prisma-myyvälät.

Myynnit ja toiminnan lopettamiset

SOK myi tammikuussa maatalous-, kone-, puutarha- ja rautakauppaa harjoittavan Hankkija-Maatalous Oy:n osakkeista 60 prosenttia tanskalaiselle DLA Internationalille. Sitovaan myyntisopimukseen (toteutusaika vuosina 2014 ja 2015) perustuen myös loput 40 prosenttia on käsitelty IFRS-säännösten edellyttämällä tavalla myytyinä jo tammikuussa 2013. Kaupassa siirtyivät myös Hankkija-Maatalous Oy:n tytäryhtiöt Hiven Oy, Movere Oy, SIA Baltic Feed ja UAB Baltijos Pasarai sekä osakkuusyhtiö Farmit Website Oy. Hankkija-Maatalous Oy on esitetty osavuosikatsauksessa IFRS 5:n vaatimusten mukaisesti lopetettuna toimintona.

Katsauskauden jälkeiset muutokset

SOK:n autokauppaa harjoittava tytäryhtiö SOK Autokauppa Oy myi liiketoimintakaupalla viidessä eri kaupungissa sijaitsevat kuusi autoliikettä heinäkuussa Veljekset Laakkonen Oy:lle. Kaupassa Laakkoselle siirtyivät Helsingin Herttoniemen kahden toimipaikan sekä Espoon Suomenojan, Raision, Turun ja Vantaan toimipaikkojen autokauppaliiketoiminnat. Samassa yhteydessä myytiin Laakkoselle Helsingin Herttoniemessä ja Raisiossa sijaitsevien kiinteistöyhtiöiden Crys ja Raision Nikkari osakkeet. SOK Autokauppa Oy:lle jäi kaupan jälkeen yhteensä neljä toimipaikkaa. Auto- ja autotarvikekauppa on esitetty osavuosikatsauksessa IFRS 5:n vaatimusten mukaisesti lopetettavana toimintona, vaikka lopullista päätöstä auto- ja autotarvikekaupan lopettamisesta ei ole tehty.

S-Yrityspalvelu Oy:n toiminta on päätetty lopettaa ja järjestää rautakaupan yritysmyynti suoraan rautakaupan myymälöiden kautta.

SOK yhtymän sisäiset yritysjärjestelyt

SOK Holding Oy:n nimi muutettiin tammikuussa SOK Liiketoiminta Oy:ksi, jonka jälkeen SOK-yhtymän liiketoimintaa harjoittavien yhtiöiden omistus siirrettiin kyseiseen yhtiöön. Kiinteistö Oy Juvan Tulostie 3 fuusioitui SOK:hon helmikuussa. Oy Tammer Ab sulautui elokuussa Kiinteistö Oy Tullintorniin, joka sulautui elokuussa edelleen LB Kiel Tampere Ab:hen. LB Kiel Tampere Ab jakautuu loppuvuonna kahdeksi keskinäiseksi kiinteistöosakeyhtiöksi Kiinteistö Oy Tammeriksi ja Kiinteistö Oy Tullintorniksi.

HALLINTO JA TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Hallinto ja hallinnossa tapahtuneet muutokset

SOK:n hallitukseen kuuluvat hallituksen puheenjohtajana pääjohtaja Kuisma Niemelä, varapuheenjohtajana toimitusjohtaja Harri Koponen sekä muina jäseninä toimitusjohtaja Esko Jääskeläinen, toimitusjohtaja Tapio Kankaanpää, toimitusjohtaja Arttu Laine, toimitusjohtaja Matti Niemi ja uutena jäsenenä 1.1.2013 lukien Pirkanmaan Osuuskaupan toimitusjohtaja Timo Mäki-Ullakko. SOK:n hallituksesta jäi pois vuoden 2012 lopussa Osuuskauppa Keskimään toimitusjohtaja Antti Määttä.

SOK:n hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi teollisuusneuvos Otto Mikkonen 25.4.2013 saakka, jolloin uudeksi puheenjohtajaksi valittiin tuomiorovasti Matti Pikkarainen ja varapuheenjohtajiksi talousneuvos Maija-Liisa Lindqvist ja toimitusjohtaja Kimmo Simberg.

SOK-yhtymän konsernijohtoryhmän tehtävänä on tukea pääjohtajaa SOK-yhtymän ja S-ryhmän strategisessa johtamisessa. Konsernijohtoryhmään kuuluvat pääjohtaja Kuisma Niemelän lisäksi johtaja, CFO Jari Annala, johtaja Vesa Kyllönen, johtaja Harri Miettinen, johtaja Leena Olkkonen, johtaja Antti Sippola sekä johtaja Jorma Vehviläinen. Konsernijohtoryhmän sihteerinä toimii lakiasiaintoimitusjohtaja Seppo Kuitunen. Johtoryhmästä jäivät alkuvuoden aikana pois Suso Kolesnik ja Leena Laitinen.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Riskienhallinnan menettelytapojen avulla SOK ja sen tytäryhtiöt pyrkivät ennakoimaan ja hallitsemaan tavoitteidensa saavuttamiseen vaikuttavia riskitekijöitä sekä hyödyntämään riskeihin liittyviä mahdollisuuksia liiketoiminnan toteuttamisessa. Riskienhallinta on kokonaisvaltaista sekä jatkuvaa ja sitä toteutetaan johtamisprosessin kaikissa osissa.

Alkuvuoden 2013 aikana päivitettiin S-ryhmän ja SOK-yhtymän strategiset riskianalyysit. Lisäksi tarkistettiin riskinkantokyvyn laskentamalli sekä vakavien tuotevirheiden toimintamalli. Riskienhallintaosaamisen lisäämiseksi toteutettiin sisäisen valvonnan ja SOK-yhtymän toimintaohjeiden verkkokoulutukset.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät liittyvät SOK-yhtymän toimintojen tuloksellisuuden kehittymiseen epävarmassa taloustilanteessa. Erityisesti Venäjän ja Baltian liiketoimintojen kannattavuuden ja kasvun toteutuminen suunnitellusti on tärkeää. Pidemmän aikavälin riskienhallinnassa keskeistä on S-ryhmä-tasoisten kehityshankkeiden toteuttaminen tulevaisuuden kilpailukyvyyn varmistamiseksi.

Loppuvuoden 2013 näkymät

Yleisen taloudellisen tilanteen kehitys kotimaassa ja lähialueilla on merkittävä tekijä SOK-yhtymän liiketoimintojen menestymiselle. Muun muassa euroalueen velkakriisin kehittyminen, työllisyyden muutokset sekä valtiontalouksien kiristämistoimet vaikuttavat voimakkaasti odotettuun tuloskehitykseen edelleen loppuvuoden aikana. Taloustilanteen jatkuminen alavireisenä odotettua pidempään asettaa erityisiä haasteita loppuvuoden tuloskehitykselle.

SOK-yhtymän liiketoiminnan tuloksen ennakoidaan pysyvän tappiollisena autokaupan heikosta tilanteesta ja uudelleenjärjestelyistä sekä marketkaupan verkostokasvusta johtuen. Suunnitelman mukaisesti jatkuva verkostolaajennus rasittaa marketkaupan tulosta etenkin Venäjällä. Myös Baltiassa uusien yksiköiden avaamiset vaikuttavat edelleen osaltaan marketkaupan tulokseen. Marketkaupan tulos jäänee kokonaisuudessaan edellisvuotta heikomaksi. SOK:n hallituksen käynnistämä SOK:n palvelutoiminnan kehittämisohjelma tehostaa SOK:n toimintaa ja vaikutukset näkyvät osittain jo loppuvuoden aikana. Hallitus tulee kiinnittämään erityistä huomiota SOK-yhtymän tuloksellisuuden kehittämiseen.

Helsingissä 29.8.2013

SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN
KESKUSKUNTA
Hallitus

OSAVUOSIKATSAUS

KONSERNIN TULOSLASKELMA, IFRS

Milj. €	1.1.-30.6.2013	1.1.-30.6.2012
Jatkuvat toiminnot:		
Liikevaihto	4 176,2	5 224,1
Liiketoiminnan muut tuotot	0,5	1,3
Materiaalit ja palvelut	-3 829,6	-4 867,4
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-150,2	-145,8
Poistot ja arvonalentumiset	-32,4	-29,4
Liiketoiminnan muut kulut	-185,0	-166,1
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista (+/-)	8,1	3,2
Liikevoitto	-12,4	18,1
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	-1,7	-1,4
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista (+/-)	0,4	-0,1
Tulos ennen veroja	-13,8	16,6
Tuloverot (+/-)	4,8	-2,8
Jatkuvien toimintojen kauden tulos	-9,0	13,8
Lopetetut toiminnot	23,8	-8,8
Kauden tulos	14,8	5,0
Jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	14,8	3,1
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,1	1,9
	14,8	5,0
Konsernin laaja tuloslaskelma		
Milj. €	1.1.-30.6.2013	1.1.-30.6.2012
Kauden tulos	14,8	5,0
Muut laajan tuloksen erät:		
Muuntoerot	-1,6	0,3
Myytavissä olevat sijoitukset		
Myytavissä olevien sijoitusten arvomuutokset	-2,9	-0,3
Myytavissä oleviin sijoituksiin liittyvät verot	0,7	0,1
Rahavirran suojaukset		
Rahavirran suojauksien arvomuutokset		
Osakkuus- ja yhteisyritysten laajan tuloksen erät	-2,8	17,8
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-6,6	17,8
Kauden laaja tulos	8,2	22,8
Laajaan tuloksen kaikki erät ovat sellaisia, että ne siirretään myöhemmin tulosvaikutteisiksi tiettyjen ehtojen täytyessä.		
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	8,2	20,9
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,1	1,9
	8,2	22,8

KONSERNITASE, IFRS

Milj. €	30.6.2013	30.6.2012	31.12.2012
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	351,6	354,5	337,1
Sijoituskiinteistöt	42,6	46,3	44,3
Aineettomat hyödykkeet	68,3	119,6	65,6
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	123,8	101,7	116,8
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	127,5	69,2	98,6
Laskennalliset verosaamiset	40,4	35,2	34,1
Pitkäaikaiset varat yhteensä	754,3	726,5	696,5
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	179,4	381,0	220,6
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	637,1	877,1	639,8
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	11,9	41,1	8,2
Lyhytaikaiset sijoitukset		29,9	20,0
Rahavarat	113,8	127,9	147,8
Lyhytaikaiset varat yhteensä	942,2	1 457,0	1 036,4
Lopettettävien toimintojen ja myytävänä olevat omaisuuserät	68,2		321,8
Varat yhteensä	1 764,7	2 183,5	2 054,7
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma			
Osuuspääoma	156,0	145,7	156,0
Sidotut rahastot	33,8	20,6	38,8
Kertyneet voittovarot	408,6	422,7	396,2
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	598,5	589,0	591,1
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,9	6,9	1,9
Oma pääoma yhteensä	599,3	595,9	592,9
Pitkäaikaiset velat			
Lisäosuuspääoma	12,8	12,8	12,8
Pitkäaikaiset korolliset velat	106,3	162,1	106,3
Pitkäaikaiset korottomat velat	37,0	35,1	36,2
Varaukset	18,3	4,8	6,0
Laskennalliset verovelat	14,6	23,2	16,2
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	188,9	238,0	177,4
Lyhytaikaiset velat			
Lyhytaikaiset korolliset velat	80,4	236,0	239,6
Lyhytaikaiset korottomat velat	58,5	187,1	44,0
Ostovelat	763,1	921,4	724,4
Varaukset	9,1	2,1	2,8
Tilikauden verovelka	0,1	3,0	0,4
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	911,2	1 349,5	1 011,3
Lopettettävien toimintojen ja myytävänä olevien omaisuuserien velat	65,3		273,1
Oma pääoma ja velat yhteensä	1 764,7	2 183,5	2 054,7

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA, IFRS

Milj. €	Viite	1.1.-30.6.2013	1.1.-30.6.2012
LIIKETOIMINTA			
Liikevoitto		4,3	10,2
Oikaisut liikevoittoon	(1)	7,3	23,1
Käyttöpääoman muutos	(2)	55,2	-42,2
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		66,8	-9,0
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)		0,7	3,0
Muut rahoituskulut		-10,3	-6,8
Muut rahoitustuotot		5,9	7,9
Saadut osingot liiketoiminnasta		2,1	0,1
Maksetut välittömät verot		-0,6	-0,5
Liiketoiminnan rahavirta		64,6	-5,3
INVESTOINNIT			
Muun käyttöomaisuuden ostot		-66,3	-42,7
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla		-20,9	
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla		68,8	
Muun käyttöomaisuuden myynnit		64,9	30,6
Muiden pitkäaikaisten sijoitusten muutos		-20,3	-5,8
Saadut osingot investoinneista		4,0	0,2
Investointien rahavirta		30,2	-17,7
RAHOITUS			
Pitkäaikaisten velkojen lisäys			300,0
Pitkäaikaisten velkojen vähennys		-1,0	-301,2
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)		-152,0	16,7
Maksetut korot		-0,8	-0,9
Saadut korot		0,9	0,4
Saamistodistusten ja rahasto-osuuksien muutokset		19,9	10,0
Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta		-0,9	
Maksetut osuus- ja lisäosuuspääoman korot		-0,3	-0,3
Muu oman pääoman vähennys			-0,3
Rahoituksen rahavirta		-134,3	25,2
Rahavarojen nettomuutos, vähennys		-39,6	1,6
Rahavarat tilikauden alussa		157,7	126,4
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-0,5	-0,2
Rahavarojen nettomuutos, vähennys		-39,6	1,6
Rahavarat kauden lopussa		117,7	127,8
Oikaisut liikevoittoon	(1)		
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot (-) ja tappiot (+)		-45,4	-1,0
Poistot ja arvonalentumiset		33,0	34,5
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		19,8	-10,4
		7,3	23,1
Käyttöpääoman muutos	(2)		
Liikesaamisten muutos		0,6	-59,0
Vaihto-omaisuuden muutos		154,4	80,4
Korottomien velkojen muutos		-99,8	-63,7
		55,2	-42,2

Konsernin rahavirtalaskelmassa ainoastaan lyhytaikaiset alle 3 kuukauden saamistodistukset on luokiteltu rahavaroiksi. Rahavirtalaskelma sisältää sekä jatkuvien että lopetettavien toimintojen rahavirrat.

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA, IFRS

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma									
Milj. €	Osuuspääoma	Käynnin arvonnäyttö	Vararahasto	Hallinto-neuvoston käyttörahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma									
1.1.2012	145,7	-15,5	18,5	0,0	-2,5	422,8	569,0	5,3	574,3
Kauden laaja tulos		17,5			0,3	3,1	20,9	1,9	22,8
Muut muutokset				0,1		-0,9	-0,9	-0,1	-0,9
Määräysvallattomien omistajien osuuden muutos							0,0	-0,3	-0,3
30.6.2012	145,7	2,0	18,5	0,1	-2,3	425,0	589,0	6,9	595,9
1.1.2013	156,0	20,3	18,5	0,1	-1,8	398,0	591,1	1,9	592,9
Kauden laaja tulos		-5,0			-1,6	14,8	8,2	0,1	8,2
Muut muutokset						0,2	0,2		0,2
Määräysvallattomien omistajien osuuden muutos, jotka eivät johtaneet muutokseen määräysvallassa						-0,9	-0,9	-1,1	-2,0
30.6.2013	156,0	15,3	18,5	0,1	-3,4	412,0	598,5	0,9	599,3

Tuloslaskelman ja taseen laatimisperiaatteet

Osavuosikatsaus on laadittu IAS 34 Osavuosikatsaukset -standardin mukaisesti. Osavuosikatsauksessa on noudatettu samoja laatimisperiaatteita kuin vuoden 2012 tilinpäätöksessä, ja lisäksi tilikaudella 2013 voimaan tulleita IAS/IFRS -standardi- ja tulkintamuutoksia. Näillä standardi- ja tulkintamuutosten käyttöönotoilla ei ole ollut olennaista vaikutusta osavuosikatsaukseen.

Kaikki osavuosikatsaustaulukoiden luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Auto- ja autotarvikekauppa on esitetty osavuosikatsauksessa IFRS 5:n vaatimusten mukaisesti lopetettavana toimintona, vaikka lopullista päätöstä auto- ja autotarvikekaupan lopettamisesta ei ole tehty. Hankkija-Maatalous Oy on esitetty osavuosikatsauksessa IFRS 5:n vaatimusten mukaisesti lopetettuna toimintona.

Tämä osavuosikatsaus on tilintarkastamaton.

Lopetetut ja myytävänä olevat toiminnot sekä yrityshankinnat

Esitetyistä luvuista on eliminoitu konsernin sisäiset tapahtumat.

Lopettettavat toiminnot:

1.7.2013 toteutetulla liiketoimintakaupalla SOK-yhtymä myi kuusi autoliikettään Veljekset Laakkonen Oy:lle. SOK Autokaupalle jäi kaupan jälkeen neljä toimipaikkaa. Auto- ja autotarvikekauppa on esitetty osavuositarkastuksessa IFRS 5:n vaatimusten mukaisesti lopettavana toimintona, vaikka lopullista päätöstä auto- ja autotarvikekaupan lopettamisesta ei ole tehty. Liiketoimintakaupan yhteydessä Veljekset Laakkonen Oy:lle myytiin myös kahden autokauppakiinteistön, Crys Kiinteistö Oy:n ja Kiinteistö Oy Raision Nikkarin osakkeet.

SOK myi tammikuussa maatalous-, kone-, puutarha- ja rautakauppaa harjoittavan Hankkija-Maatalous Oy:n osakkeista 60 prosenttia tanskalaiselle DLA Internationalille. Sitovaan myyntisopimukseen perustuen myös loput 40 prosenttia on käsitelty IFRS-säännösten edellyttämällä tavalla myytyinä tammikuussa 2013. Hankkija-Maatalous Oy on esitetty tilinpäätöksessä lopettavana toimintona.

Milj. €	1.1.- 30.6.2013	1.1.- 30.6.2012
Liikevaihto	79,2	537,5
Liiketoiminnan muut tuotot	45,8	0,2
Materiaalit ja palvelut	-71,8	-473,1
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-10,2	-40,5
Poistot ja arvonalentumiset	-0,5	-5,0
Liiketoiminnan muut kulut	-22,9	-28,7
Liikevoitto	19,7	-9,6
Rahoitustuotot ja -kulut	1,1	-1,6
Tulos ennen veroja	20,8	-11,2
Tuloverot	6,1	0,7
Kauden tulos	26,8	-10,5
Arvonalentumiset ja myyntikulut	-3,0	0,0
Lopettettävien toimintojen kauden tulos	23,8	-10,5

Autokauppaliiketoimintaan liittyvät varat ja velat arvostettiin käypään arvoon, kun toiminto määritettiin lopetuksi. 3,0 mil. euron arvonalennuksesta 1,4 milj. euroa on kirjattu tuloslaskelmalla materiaalit ja palvelut-ryhmään ja 1,6 milj. euroa liiketoiminnan muihin kuluihin.

Lopettettävien toimintojen tuloksen jakautuminen:

Emoyhtiön omistajille	23,8	-10,8
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,0	0,3

Lopettettävien toimintojen rahavirrat

Rahavirta

Liiketoiminnan rahavirta	17,8	-33,1
Investointien rahavirta	78,1	-3,8
Rahoituksen rahavirta	-17,4	40,6
Rahavirrat yhteensä	78,4	3,7

Lopettettävien toimintojen varat ja velat

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	6,3	0,0
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	0,9	0,0
Laskennalliset verosaamiset	1,7	0,0
Vaihto-omaisuus	41,2	0,0
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	14,7	0,0
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	1,4	0,0
Rahavarat	2,0	0,0
Pitkäaikaiset korolliset velat	0,9	0,0
Pitkäaikaiset korottomat velat	0,6	0,0
Varaukset	3,0	0,0
Laskennalliset verovelat	0,3	0,0
Lyhytaikaiset korolliset velat	14,5	0,0
Lyhytaikaiset korottomat velat	46,1	0,0
Varat ja velat yhteensä	2,9	0,0

Myytävinä olevat toiminnot:

SOK-yhtymässä ei ollut myytävänä oleviksi omaisuuseriksi luokiteltuja eriä 30.6.2013 ja 30.6.2012.

Yrityshankinnat

Tilikauden 2013 hankinnat

SOK-yhtymään kuuluva tytäryhtiö SOK Real Estate Int. Oy on hankkinut 100% omistuksen OOO Itis3 yhtiössä. Hankinta toteutettiin kolmessa osassa. Vuonna 2012 hankittiin 25% yhtiöstä 0,7 milj. eurolla, 24.1.2013 60% osuus 8,0 milj. eurolla ja 30.4.2013 15% osuus 2,3 milj. eurolla. Hankinnoista syntynyt konserniliikearvo 10,9 milj. euroa kohdistettiin rakennuksiin. SOK Real Estate Int. Oy on hankkinut 85% osuuden myös OOO Itis yhtiöstä. Hankinta on toteutettu kahdessa osassa, vuonna 2012 hankittiin 25% osuus 0,4 milj. eurolla ja 24.1.2013 60% osuus 10,6 milj. eurolla. Hankinnoista syntynyt konserniliikearvo 10,8 milj. euroa kohdistettiin rakennuksiin.

	Yhdistämisestä kirjatut käyvät arvot	
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	37,8	0,0
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	3,4	0,0
Rahavarat	0,0	0,0
Varat yhteensä	41,3	0,0
Pitkäaikaiset velat	18,8	0,0
Lyhytaikaiset velat	0,5	0,0
Velat yhteensä	19,3	0,0
Nettovarat	22,0	0,0
Hankintameno	22,0	0,0
Liikearvo	0,0	0,0
Rahana maksettu kauppahinta	-22,0	0,0
Hankitun tytäryrityksen rahavarat	0,0	0,0
Rahavirtavaikutus	-22,0	0,0

Tilikauden 2012 hankinnat

Tilikaudella 2012 ei ollut merkittäviä hankintoja.

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista

Milj. €	Käypä arvo 6/2013	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Pitkäaikaiset rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	8,5		6,9	1,7
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset				
Johdannaisvarat	18,0	3,2	14,7	
Lyhytaikaiset sijoitukset				
Myytavissä olevat sijoitukset	0,0		0,0	
Rahavarat				
Johdannaisvarat	0,0	0,0		
Yhteensä	26,5	3,2	21,7	1,7
Käypään arvoon arvostetut velat				
Lyhytaikaiset korottomat velat				
Johdannaisvelat	12,2	3,2	8,9	
Yhteensä	12,2	3,2	8,9	

Tasolla 3 esitettyjä noteeraamattomia osakkeita ja osuuksia realisoitiin v. 2013 hankintamenoarvoltaan 0,0 miljoonaa euroa. Hierarkian tason 1 käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla. Konserni on käyttänyt näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä hintalähteenä Bloombergin, Reutersin ja Nasdaq OMX Commoditiesin arvostuksia.

Tason 2 instrumenttien käyvät arvot perustuvat merkittäviltä osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle ovat todettavissa joko suoraan tai epäsuorasti. Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot perustuvat merkittäviltä osin todennettaviin markkinatietoihin.

Tason 3 instrumenttien käyvät arvot perustuvat omaisuuserää tai velkaa koskeviin syöttötietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon. Tason 3 pitkäaikaiset rahoitusvarat muodostuvat noteeraamattomista osakkeista, jotka on arvostettu hankintamenoon. Näillä osakkeilla ei ole toimivilla markkinoilla noteerattua hintaa eikä käypää arvoa pystytään määrittämään arvostusmenetelmien avulla.

Vuoden 2012 vertailuluvuista on poistettu myytävänä olleet omaisuuserät.

Milj. €	Käypä arvo 12/2012	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Pitkäaikaiset rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	12,5		10,8	1,7
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset				
Johdannaisvarat	12,6	2,3	10,3	
Lyhytaikaiset sijoitukset				
Myytavissä olevat sijoitukset	20,0		20,0	
Rahavarat				
Johdannaisvarat	0,0	0,0		
Yhteensä	45,1	2,3	41,1	1,7
Käypään arvoon arvostetut velat				
Lyhytaikaiset korottomat velat				
Johdannaisvelat	14,0	2,3	11,7	
Yhteensä	14,0	2,3	11,7	

Segmentti-informaatio 30.6.2013

SOK-yhtymä soveltaa segmenttiraportoinnissaan IFRS 8 -standardia. Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu viiteen liiketoimintasegmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon. Operatiivisen tuloksen laskennassa käytetään kotimaisen kirjanpitolain mukaisia arvostuksia. SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida käyttöpääomaa lukuun ottamatta.

Milj. €	Markkakauppa	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Auto- ja autotarvikekauppa (lopetettava toiminto)	Hankinta- ja palvelutoiminta	Kauppatoiminnan sisäiset eliminoinnit ja muut	Kauppatoiminta yhteensä	Pankkitoiminta	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	247,8	121,6	79,2	3 805,3	-0,3	4 253,5		4 253,5
Liiketulos	-16,2	-1,1	-8,8	-2,5	1,0	-29,7	7,3	-22,4
Operatiivinen tulos	-20,3	-1,6	-8,4	3,9	1,8	-28,2	7,3	-20,9
Investoinnit	43,5	4,1	0,0	21,8				69,4
Realisoinnit	0,0	0,1	0,0	87,3				87,5
Käyttöpääoma	1,8	0,0	22,1	-1,2	-1,6	21,1		21,1
Liikevaihdon täsmäytys								
Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto				4 253,5				
Lopettettujen toimintojen liikevaihto				-79,2				
Muut erot				1,9				
Jatkuvien toimintojen liikevaihto IFRS				4 176,2				
Tuloksen täsmäytys								
Raportoitavien segmenttien liiketulos				-22,4				
SOK-yhtymässä liiketuloksen ulkopuolisia eriä:								
Rahoitustuotot ja -kulut				1,5				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot				36,2				
Arvon alentumiset pys.vastaavien sijoituksista				-0,2				
Pakollisten varausten lisäys				-21,0				
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut ja muut erät				-0,1				
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot				-0,1				
Lopettavana olevien toimintojen kauden tulos ennen veroja				-17,8				
Muut oikaisut				10,1				
Jatkuvien toimintojen kauden tulos ennen veroja IFRS				-13,8				
Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot								
Kotimaa				3 904,6				
Ulkomaat				271,6				
Liikevaihto yhteensä				4 176,2				
Marketkauppa				247,8				
Matkailu- ja ravitsemiskauppa				123,6				
Hankinta- ja palvelutoiminta				3 804,9				
Liikevaihto yhteensä				4 176,2				
Konsernitason lisätiedot, käyttöomaisuus								
Kotimaa				362,0				
Ulkomaat				105,2				
Käyttöomaisuus yhteensä				467,1				

Segmentti-informaatio 30.6.2012

SOK-yhtymä soveltaa segmenttiraportoinnissaan IFRS 8 -standardia. Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu seitsemään liiketoimintasegmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon. Operatiivisen tuloksen laskennassa käytetään korimaisen kirjanpitolain mukaisia arvostuksia. SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida käyttöpääomaa lukuun ottamatta.

Milj. €	Markkauppa	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Auto- ja autotarvikkekauppa	Maatalouskauppa (Lopetettu toiminto)	Hankinta- ja palvelutoiminta	Kauppatoiminnan sisäiset eliminoinnit ja muut	Kauppatoiminta yhteensä	Pankkitoiminta	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	191,1	122,2	98,1	471,4	4 891,7	-14,7	5 759,7		5 759,7
Liiketulos	-8,0	1,7	-11,1	4,5	11,2	0,5	-1,2	1,6	0,5
Operatiivinen tulos	-11,0	0,3	-10,9	4,1	14,8	0,6	-2,1	1,6	-0,5
Investoinnit	11,5	5,1	0,1	4,3	21,8				42,7
Realisoinnit	0,4	11,9	0,1	0,4	17,9				30,6
Käyttöpääoma	-4,0	2,5	26,3	153,9	93,1	4,9	276,7		276,7
Liikevaihdon täsmäytys									
Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto					5 759,7				
Lopetettujen toimintojen liikevaihto					-537,5				
Muut erot					1,9				
Jatkuvien toimintojen liikevaihto IFRS					5 224,1				
Tuloksen täsmäytys									
Raportoitavien segmenttien liiketulos					0,5				
SOK-yhtymässä operatiivisen tuloksen ulkopuolisia eriä:									
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot					0,9				
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut					0,0				
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot sekä muut erät					5,2				
Lopetettujen toimintojen kauden tulos					9,5				
Muut oikaisut					1,5				
Jatkuvien toimintojen kauden tulos ennen veroja IFRS					16,6				
Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot									
Kotimaa					5 010,0				
Ulkomaat					214,1				
Liikevaihto yhteensä					5 224,1				
Marketkauppa					191,1				
Matkailu- ja ravitsemiskauppa					123,8				
Hankintatoiminta					1 371,5				
Palvelutoiminta					3 537,6				
Liikevaihto yhteensä					5 224,1				
Konsernitason lisätiedot, käyttöomaisuus									
Kotimaa					435,5				
Ulkomaat					84,9				
Käyttöomaisuus yhteensä					520,4				

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Milj. €	Aineelliset hyödykkeet	Sijoitus- kiinteistöt	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno			
Hankintameno 1.1.2013	555,1	86,4	178,8
Muuntoerot	-6,8		
Myytäväinä olevat omaisuuserät	-7,8		-4,3
Lisäykset	55,6		20,7
Vähennykset	-14,3		-10,0
Siirrot erien välillä	1,9	0,1	-2,0
Hankintameno 30.06.2013	583,7	86,5	183,2
Kertyneet poistot			
Kertyneet poistot 1.1.2013	-218,0	-42,0	-113,2
Muuntoerot	1,6		
Myytäväinä olevat omaisuuserät	6,1		4,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	6,1		1,7
Tilikauden poistot	-22,9	-1,9	-7,7
Arvon alentumiset	-0,3		
Kertyneet poistot 30.06.2013	-227,5	-43,9	-114,9
Kirjanpitoarvo 1.1.2013	337,1	44,3	65,6
Kirjanpitoarvo 30.06.2013	356,2	42,6	68,3
Hankintameno			
Hankintameno 1.1.2012	627,5	85,9	298,6
Muuntoerot	0,9		
Lisäykset	28,9	0,5	10,9
Vähennykset	-4,3		-0,0
Siirrot erien välillä	0,8		-0,8
Hankintameno 30.06.2012	653,8	86,5	308,6
Kertyneet poistot			
Kertyneet poistot 1.1.2012	-280,5	-38,3	-177,9
Muuntoerot	-0,2		
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	3,1		-0,3
Tilikauden poistot	-21,5	-1,9	-10,9
Arvon alentumiset	-0,1		
Kertyneet poistot 30.06.2012	-299,2	-40,2	-189,0
Kirjanpitoarvo 1.1.2012	347,0	47,6	120,7
Kirjanpitoarvo 30.06.2012	354,5	46,3	119,6

Lähipiiritapahtumat

Liiketoimet ja avoimet saldot osakkuusyhtiöiden kanssa:

Milj. €	30.6.2013	30.6.2012
Myynnit	7,7	22,8
Ostot	745,2	101,0
Rahoitustuotot ja -kulut	0,4	0,1
Myyntisaatavat ja muut saamiset	1,3	5,9
Lainasaamiset	30,1	21,4
Lainat	15,5	14,9
Ostovelat ja muut velat	61,0	18,0

VAKUUEDET JA VASTUUSITOUUMUKSET

Vastuusitoumukset, milj.€	30.6.2013	30.6.2012	Muutos	31.12.2012
Annetut pantit ja vastuusitoumukset				
Pantit	0,1	0,4	-0,3	0,4
Kiinnitykset	0,4	0,4	0,0	0,4
Takaukset	9,1	11,8	-2,7	4,6
Yhteensä	9,6	12,5	-3,0	5,4
Muiden velasta annetut vakuudet				
Takaukset yhteisyritysten velasta	90,5	46,6	44,0	45,6
Takaukset osakkuusyritysten velasta	25,0			105,9
Takaukset osuuskauppojen velasta	10,0	10,0	0,0	10,0
Takaukset muiden velasta		0,2	-0,2	
Yhteensä	125,5	56,7	68,8	161,5
Muut muiden puolesta annetut vakuudet				
Takaukset yhteisyritysten vastuista	10,7		10,3	13,9
Takaukset osuuskauppojen vastuista	0,4	0,4		0,4
Takaukset muiden vastuista	1,4	1,4	0,0	1,4
Yhteensä	12,5	1,8	10,7	15,7
Muut vastuut				
Rembursivastuut		0,2	-0,2	
Yhteensä		0,2	-0,2	
Muut vuokrasopimukset				
Konserni vuokralle ottajana				
Ei peruutettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:				
Milj. €	30.6.2013	30.6.2012	Muutos	31.12.2012
Yhden vuoden kuluessa	140,2	119,0	21,1	136,5
Yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	535,3	492,7	42,7	493,9
Yli viiden vuoden kuluttua	623,2	619,9	3,4	659,8
Yhteensä	1 298,8	1 231,6	67,2	1 290,2

Lisäksi SOK on antanut tukikirjeet SOK-Takaus Oy:n myöntämille takauksille.

Tukikirjeiden määrä 30.6.2013 oli 80,4 miljoonaa euroa (79,0 milj. euroa 30.6.2012).

TUNNUSLUVUT

SOK-yhtymän jatkuvat toiminnot:	30.6.2013	30.6.2012	31.12.2012
Liikevaihto, milj. €	4 176,2	5 224,1	11 708,3
Liikevoitto, milj. €	-12,4	18,1	-24,4
% liikevaihdosta	-0,3	0,3	-0,2
Tulos ennen veroja, milj. €	-13,8	16,6	-27,1
% liikevaihdosta	-0,3	0,3	-0,2
SOK-yhtymä:			
Omavaraisuusaste, %	34,6	27,4	29,3
Gearing, %	14,3	42,5	41,7

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100 \%$$

$$\text{Gearing, \%} = \frac{\text{Korolliset velat - rahavarat}}{\text{Oma pääoma yhteensä}} \times 100 \%$$

$$\text{Vakavaraisuussuhde, \%} = \frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä}} \times 8 \%$$